

Työkalu kielitietoisuuden ja erityisesti S2-oppilaiden huomioimiseksi opetusharjoittelussa

Tämä on yksi tapa, miten asiaa voisi lähestyä ohjauksissa.

1. Mieti näitä asioita, kun suunnittelet opetusjaksoasi.

- Mitkä ovat jaksosi tärkeimmät käsitteet (maks. 10, mitä alemmalla luokalla opetus, sitä vähemmän käsitteitä)
- Miten nuo käsitteet suhteutuvat toisiinsa, miten voisit kuvata niiden välistä suhdetta
- Mihin voisit luokassa laittaa nämä näkyviin koko jakson ajaksi heti alussa, vaikka niitä ei ole vielä varsinaisesti käsitelty tai pitäisikö jakaa oppilaille vihkoon liimattavaksi
- Miten voisit S2-oppilaalle etukäteen selittää nämä käsitteet tai ohjata häntä etsimään ne omalla kotikielilläään, mikäli joku kieli on riittävän vahva. Mieti myös mitä aikaisemmin opittuja käsitteitä tulee hallita, jotta voi ymmärtää nämä uudet, vaatiiko asioiden ymmärtäminen jotain sellaista taustatietoa (kulttuurinen, maantieteellinen, historiallinen), jota ilman on vaikea hahmottaa asiayhteyksiä MUISTA! Ennakointi on yleensä aina tehokkaampaa kuin paikkaaminen ja se estää myös kolhut itsetunnossa ja siten motivaation laskun. Mieti, onko mahdollista pitää etukätestukiopetusta, onko erityisopettajalla mahdollista käydä läpi ko. käsitteitä tai S2-opettajalla.
- Keksitkö jonkun tavan saada etukäteen tietoa, mitä oppilaat asiasta jo tietävät?

2. Mieti näitä asioita, kun suunnittelet yksittäistä tuntia.

- mitkä käsitteet tulevat esille tällä tunnilla, miten varmistat keskeisten käsitteiden ymmärryksen ennen kuin käytät niitä itsestään selvinä asioina
- näytä tehdystä käsitteistöstä, mitä käsitteitä tällä tunnilla tarvitaan ja opetellaan (siis miten ko käsite sijoittuu kokonaisuuteen, onko ylä- vai alakäsite)
- mikä on tunnin tavoite, voiko sen saavuttaa ilman suomen kielen taitoa, monet taidot voi oppia ja osoittaa ilman kieltäkin,
- ethän puhu liikaa ja liian nopeasti
- onko oppilaalla mahdollista kysyä selvennyksiä kahden kesken tai pienessä ryhmässä
- voitko antaa muistiinpanot valmiina monisteena S2-oppilaalle, jotta hän voisi muiden kirjoittaessa, etsiä sanoja kotikielilläään monisteeseen tai kuvia/videoita asiasta
- jos aiheesta on videoita tms. havaintomateriaalia, anna linkki niihin kotona kertausta varten
- mieti, mikä kaikki on tärkeää jatko-opintojen ja arviointikriteerien mukaan, karsi turha (jos tarve keventää)
- KUUNTELE ja HAVAINNOI oppilasta, sillä jokainen oppilas on oma yksilönsä

3. Mieti näitä asioita, kun suunnittelet arviointia.

- mieti, mitä arvioit, mitä haluat saada selville, onko kohteena käsitteiden hallinta, asian ymmärtäminen, taito osata tehdä jotain vai mikä
- suunnittele sen jälkeen, miten tuon tiedon saat esille, riittääkö käsitteiden tunnistaminen, voiko asian näyttää tekemällä ilman kirjallista selostusta, pystyisikö oppilas vastaamaan paremmin suullisesti, miten voit järjestää siihen tilaisuuden, oletko ehkä jo tunnilla saanut tietoa osaamisesta, voisiko kerätä portfoliota, onko oppilaalla itsellään ideoita, miten osoittaa taitonsa
- Jos teet kokeen, mieti onko hyötyä omakielisestä sanastosta, suullisesta täydentämisestä, ryhmässä tekemisestä, parityöstä, piirtämisestä/kuvien käytöstä tai onko mahdollisuutta oman äidinkielen käyttöön vastaamisessa

Huomaathan, että kaikki tämä on hyödyksi jokaiselle oppilaalle luokassa, mutta S2-oppilaalle (jolla heikko suomen kielen taito) tämä on välttämätöntä!